Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 296/2016

Il-Pulizija

Spt Rennie Stivala

Vs

John Leonard Bellotti

Illum 31 ta' Mejju, 2017

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant John Abela detentur tal-karta tal-identita Maltija bin-numru 513064M, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

F' xi granet, matul Awwissu 2012, u fix-xhur ta' wara, f' dawn il-Gzejjer ircieva minghand xi haddiehor jew kiseb minghand xi haddiehor xi weghda li jinghataw lilu jew lil ohrajn, b' korrispettiv ghal xi self, imghaxijiet jew qliegh iehor taht liema ghamla tkun, b' eccess minn dak li jkun permess bil-ligi.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, tal-25 ta' Mejju, 2016, fejn il-Qorti wara li rat l-artikolu 298 C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, sabet lill-imputat hati ta' l-imputazzjoni migjuba kontra tieghu u ikkundannatu xahrejn (2) prigunerija li b' applikazzjoni ta' l-artikolu 28 A tal-Kapitolu 9 qed jigu sospizi ghal perjodu ta' sena (1) u multa ta' elfejn u hames mitt euro (€2,500).

Il-Qorti spjegat lill-imputat fi kliem ordinarju l-import ta' din is-sentenza u x' jigri jekk jikkommetti reat iehor fi zmien sena.

Rat ir-rikors tal-appell tal-imputat John Leonard Bellotti, pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti fid-29 t' April, 2016, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti, b' riferenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fil-25 ta' Mejju, 2016 joghobha thassar u tirrevoka s-sentenza msemmija billi tilliberah minn kull htija u piena ai termini tal-ligi.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravju tal-appellant John Leonard Bellotti huwa car u manifest u jikkonsisti fis-segwenti:

1. Illi fl-ewwel lok l-esponenti umilment jissottometti li mill-provi prodotti r-reat li bih huwa gie akkuzat ma giex ppruvat fil-konfront tieghu. Di fatti minn ezami tal-provi jirrizulta konflitt car u varju. L-ewwel l-allegat vittma tar-reat kkontradica ruhu numru ta' drabi u daqqa stqarr haga u daqqa ohra. L-esponenti fuq in-naha l-ohra cahad li huwa qatt talab imghax lill-imsemmi Seabrock. Dan kollu ma inghatax il-piz fil-prova u gudizzju lil esponenti umilment jissottometti Ii kellu jinghata. Barra minn dan huwa jilmenta umilment ukoll mill-fatt li 1-istess Qorti siltet bicca mill-istqarrija tieghu mhux propju fil-kuntest shih taghha. Dan apparti l-fatt li l-istess provi jindikaw kemm huwa l-ammont li attwalment thallas minn fejn jirrizulta li imghax ma giex mhallas u allura r-reat tal-uzura ma giex kunsmat.

2. Illi fit-tieni lok u dan minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti jissottometti ulterjorment li jekk kemm il-darba l-imsemmija Qorti kellha tkun konvinta mill-verzjoni tal-prosekuzzjoni huwa kellu jkun hati mhux ta' reat konsmat imma attentat. L-imsemmija Qorti skartat kompletament din il-posizzjoni legali li zgur li taghmel iktar sens meta l-hlas ma sarx u terga l-isemmi Seabrock f' ebda mument ma wieghed jew intrabat li jhallas dan l-imghax. Ghalhekk l-esponenti umilment jissottometti li anki fuq dan huwa kellu jigi liberat.

3. Illi fit-tielet lok u dan ukoll minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti jissottometti ulterjorment li l-piena inflitta fuqu kienet iktar qawwija minn dak li "dato non concesso" sehh. Huwa umilment jissottometti li la darba inghata l-piena ta' sentenza sospiza ai termini tal-artikolu 28 A tal-Kodici Kriminali allura l-multa inflitta fuqu kellha tigi kompriza u involuta fiha.

Ikkunsidrat;

Illi l-lanjanza ewlenija imqanqla mill-appellanti hija marbuta mal-apprezzament tal-provi maghmul mill-Ewwel Qorti u dan meta jishaq illi mill-atti probatorji ma jirrizultax illi kien hemm xi ftehim bejn l-appellanti u l-parti leza illi r-rata ta'imghax ghal flus mislufa fl-ammont ta' €2000 kellha teccedi it-8%. Jishaq ukoll illi fl-aghar ipotesi kellha tinstab htija ghat-tentattiv tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 289C tal-Kodici Kriminali u mhux tar-reat ikkunsmat billi l-allegat vittma ta' dan ir-reat qatt ma ghamel l-ebda pagament tal-imghaxijiet dovuti u fil-fatt hallas parti biss mill-kapital misluf.

Illi "kif dejjem gie ritenut minn din il-Qorti, l-Qorti tal-Appell ma tissostitwix id-diskrezzjoni w l-gudizzju taghha ghal dak tal-Ewwel Qorti meta si tratta ta' apprezzament tal-fatti, izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk il-konkluzzjoni li tkun waslet ghaliha l-Ewwel Qorti fuq il-fatti li jkunu rrizultawlha setghetx tasal ghaliha fuq bazi ta' ligi w ta'

ragjonevolezza. Fi kliem iehor tara jekk dik il-konkluzzjoni kienetx *wahda "safe and satisfactory"* fid-dawl tar-rizultanzi. (Ara. App. Krim. "**Il-Pulizija vs. Raymond Psaila et"** [12.5.94] ; "**Il-Pulizija vs. Emmanuel Mifsud**" [11.7.94]; "**Il-Pulizija vs. Joseph Zahra**" [10.5.2002] u ohrajn)[1]"

Issa l-appellanti qieghed jaffaccja akkuza dwar uzura, reat li gie introdott fil-legislazzjoni penali taghna permezz ta'l-Att III ta'l-2002 bl-artikolu 298C li jipprovdi hekk:

Kull min jirċievi mingħand xi ħadd ieħor jew jikseb mingħand xi ħadd ieħor xi wegħda li jingħataw, lilu jew lil oħrajn, b'korrispettiv għal xi self, mgħaxijiet jew xi qligħ ieħor taħt liema għamla jkun b'eċċess minn dak li jkun permess bil-liġi, jeħel, meta jinsab ħati…."

Illi dan ir-reat gie ifformulat fuq l-artikolu 644 tal-Codice Penale Taljan ghalkemm il-kliem adoperat mill-legislatur malti mhuwiex identiku ghal dak l-artikolu tal-ligi[2], liema disposizzjoni tal-ligi taljana sussegwentement giet emendata.

Dan ifisser allura illi "*l-uniku element mehtieg fil-ligi taghna hu li dak li jkun jikseb weghda li jinghataw b' korrispettiv ta' self, imghaxijiet jew xi qliegh iehor b' eccess ta' dak li jkun permess mill-ligi. Dan l-eccess jitkejjel fuq dak li jipprovdi l-artikolu 1139 tal-Kodici Civili li jipprovdi ghal rata ta' 8%. Hemm umbaghad l-artikolu 1854 tal-Kodici Civili li jiddisponi li fejn ir-rata tal-imghax ma tkunx giet miftehma, l-imghax ghandu jitqies bil-5%. Ghal dan il-principju hemm xi eccezzjonijiet li japplikaw fil-kazijiet ta' banek, meta jinhargu bonds ghall-pubbliku, eccetera, fejn ikun permess li dak li jkun jintrabat ghall-hlas ta' imghax ta' aktar minn 8%, li pero' kjarament mhumiex rilevanti ghall-kaz in dizamina.*[3]"

---

[1] Il-Pulizija vs Noel Buhagiar – App. Krim 10/04/2008

[2] 644, 1° "si ha quando taluno si fa dare o promettere, sotto qualsiasi forma, per se' o per altri, in corrispettivo di una prestazione di denaro o di altra utilita', interessi o altri vantaggi usurari."

[3] App.Krim.Inf. Il-Pulizija vs George Xuereb – deciza 15/01/2009

Mela allura b'applikazzjoni ta' dan l-insenjament u dak li tipprovdi il-ligi jirrizulta illi l-konsumazzjoni tar-reat isehh hekk kif issir il-weghda li jithallas imghax oghla minn dak permess bil-ligi. Ighid hekk il-gurista Francesco Antolisei:

"La consumazione si verifica nel momento in cui gli interessi o vantaggi usurari sono dati o semplicemente promessi, e cioe' nel momento della patuazione."

Il-gurista ikompli ighid illi huwa tal-fehma illi dan ir-reat ghalkemm wiehed istantanju (u mhux reat permanenti) madanakollu ghandu effetti permanenti u dan tul iz-zmien meta isiru il-hlasijiet relattivi tal-imghaxijiet in esekuzzjoni tal-patt uzurarju bil-konsumazzjoni ta'l-istess izda issehh mal-mument tal-kontrattazzjoni illecita.

Ikompli dwar l-element formali tar-reat:

"Il dolo e' costituito dalla volonta di farsi dare o promettere determinati interessi o vantaggi che superano il limite legale, con la coscienza ... che gli interessi o altri vantaggi o compensi sono sproporzionati rispetto alla propria prestazione ..[4]*"*

Mela allura dak illi irid jirrizulta mill-provi huwa qabel xejn dan il-ftehim ta' self bejn l-vittma u l-awtur tad-delitt, bil-konsapevolezza tal-awtur illi qed jintalab imghax jew qliegh in eccess minn dak permess fil-ligi.

"***Kull ma hu mehtieg hu li l-mutwant jkun konsapevli tal-fatt li qed jislef flus versu korrispettiv, imghax jew qliegh iehor li jkun in eccess ghal dak permess mill-ligi. Evidenza ta' din l-intenzjoni tista' tigi prezunta minn atti li jkunu jindikaw li qed tinheba l-vera portata w in-natura tas-self u l-korrispettiv....***

Lanqas ma hu mehtieg li jigi pruvat li jkun il-mutwant li jkun ghamel xi pressjoni fuq il-mutwatarju biex jidhol ghal dak is-self abuziv. Bizzejjed li jkun hemm l-accettazzjoni tat-tnejn.[5]"

---

[4] Manuale di Diritto Penale - Parte Speciale I (2016)

[5] App.Krim Il-Pulizija vs George Xuereb gja iccitata.

Maghmula dawn il-konsiderazzjonijiet legali u gurispridenzjali u ezaminati l-atti probatorji mill-gdid, din il-Qorti tistqarr minnufih li ma tara l-ebda raguni 'il ghala ghandha titbieghed mill-fehma milhuqa mill-Ewwel Qorti fir-rigward ta'l-apprezzament tal-provi maghmul minnha. Dan ghaliex l-Ewwel Qorti ghamlet apprezament approfondit u ghaqli tal-provi li kellha quddiemha. Fuq kollox ghalkemm huwa minnu illi John Charles Seabrook jaghti verzjonijiet konfliggenti meta huwa jiddeponi fil-Qorti, madanakollu l-Ewwel Qorti li kellha l-opportunita tezamina l-komportament tax-xhud fuq il-pedana tax-xhieda kienet tal-fehma, fid-diskrezzjoni fdata lilha bil-ligi, illi xortawahda issib ir-reita' fl-appellanti ghal-motivi infraskritti fid-decizjoni taghha u li din il-Qorti tikkondividi pjenament. Dan ghaliex l-appellanti stess jammetti fl-istqarrija rilaxxjata minnu lill-pulizija illi meta ghadda l-ammont ta' 2000 ewro lil Seabrook hwua minnufih tallbu 1000 ewro imghaxijiet fuq l-ammont misluf ghaliex kellu ihallas lil terza persuna ghal flus mislufa. Dan kien il-mottiv wara dan il-ftehim. Di piu' hekk kif il-ftehim gie pattwit bejniethom u allura l-vittma accetta li ihallas l-ammont dovut, sehh il-konsumazzjoni tar-reat.

Illi lanqas ghandu ragun l-appellanti meta jishaq illi sabiex jissussiti id-dolo ghal dan ir-reat jenhtieg illi jkun hemm il-konsapevolezza da parti ta'l-awtur tieghu dwar id-diffikulta ekonomika tal-vittma u li allura huwa jkun qed japproffitta ruhu minnha, billi ghalkemm din kienet wahda mill-elementi essenzjali ghall-esistenza tar-reat fid-dritt penali taljan, madanakollu ma gietx riflessa fil-ligi taghna bl-elementi mehtiega ghal konsumazzjoni tar-reat jikkonsistu biss fit-talba ghall-imghax b'rata gholja u l-accettazzjoni da parti tal-vittma ghal dan il-ftehim.

Illi l-appellanti subordinatament iressaq lanjanza ohra rigward l-piena inflitta mill-Ewwel Qorti billi jishaq illi din hija in kwantu eccessiva tenut kont tal-fatt illi l-Ewwel Qorti ingustament ghaddiet biex tinfliggi kemm il-piena tal-prigunerija sospiza kif ukoll dik tal-multa f'ammont ta' flus li kien gie misluf u li baqa' ma thallasx mill-vittma. Illi gie stabbilit b'mod kopjuz fil-gurisprudenza illi qorti ta' revizjoni bhala regola ma tirrimpjazzax il-piena

moghtija mill-ewwel Qorti b'dik li kieku hija – cioe` din il-Qorti – kienet taghti f'dawk ic-cirkostanzi kemm-il darba ma jkunx jirrizulta li l-piena moghtija mill-ewwel Qorti kienet b'xi mod "*wrong in principle*" jew "*manifestly excessive*" u dank if jinsab insenjat mill-Blackstone.[6]

Issa l-piena stabbilita ghar-reat in dizamina hija dik tal-prigunerija ta' mhux aktar minn 18-il xahar **u** l-multa ta' bejn l-€2329.37 u €34,940.60. Illi allura meta l-Ewwel Qorti erogat il-piena ta' xahrejn prigunerija li *di piu'* giet sospiza ghal perijodu ta' sena u dan bl-applikazzjoni ta'l-artikolu 28A tal-Kodici Kriminali, flimkien ma' multa ta' €2500, din kienet iktar ixxaqleb lejn il-minimu u allura din il-Qorti ma tara l-ebda mottiv li jista' iwassalha titbieghed minn din id-decizjoni. Fuq kollox il-ligi ma taghti l-ebda ghazla lill-gudikant bejn il-piena tal-prigunerija jew tal-multa billi t-tnejn ghandhom jigu inflitti flimkien tassattivament.

Ghal dawn il-motivi l-appell qed jigi michud u d-decizjoni appellata ikkonfermata.

Edwina Grima
Imhallef

[6] The Republic of Malta vs v. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek tal-25 ta' Awissu 2005